de geo

Gebieden
Zuid-Amerika

vwo SE CE

3. Zuid-Amerika: wereldspeler?

3. Zuid-Amerika: wereldspeler?

Hoofdvraag

Door welke relaties en op welke wijze zijn de landen in Zuid-Amerika onderling en met de wereld verbonden?

§3.1 Relaties binnen Zuid-Amerika

Deelvragen

- Waaruit bestaat de onderlinge samenwerking tussen de Zuid-Amerikaanse landen?
- Waarom is het moeilijk om tot nauwe samenwerking te komen in Zuid-Amerika?
- Wat zijn de gevolgen van de bestaande samenwerking voor de verschillende landen?

§3.1 Relaties binnen Zuid-Amerika

Samenwerking en spanningen

- De Zuid-Amerikaanse landen vinden samenwerking belangrijk, maar samenwerking is moeilijk vanwege spanningen tussen landen door:
  - **angst** voor economische of politieke overheersing, bijvoorbeeld door Brazilië
  - **verschillende kijk** op buitenlandse relaties, politieke koers en positie in globaliseringsproces (bijvoorbeeld: Chili ziet vooral voordelen van globalisering, terwijl Venezuela juist de negatieve kanten ervan benadrukt)

§3.1 Relaties binnen Zuid-Amerika

Mercosur

- **1991** oprichting Mercosur = samenwerking op basis van interne vrije handel en vrij verkeer van personen, goederen en kapitaal → einde van protectionisme en importsubstitutie.
- doelen Mercosur:
  - **grote interne markt** bereiken: 285 miljoen mensen
  - **invloed van V.S.** in

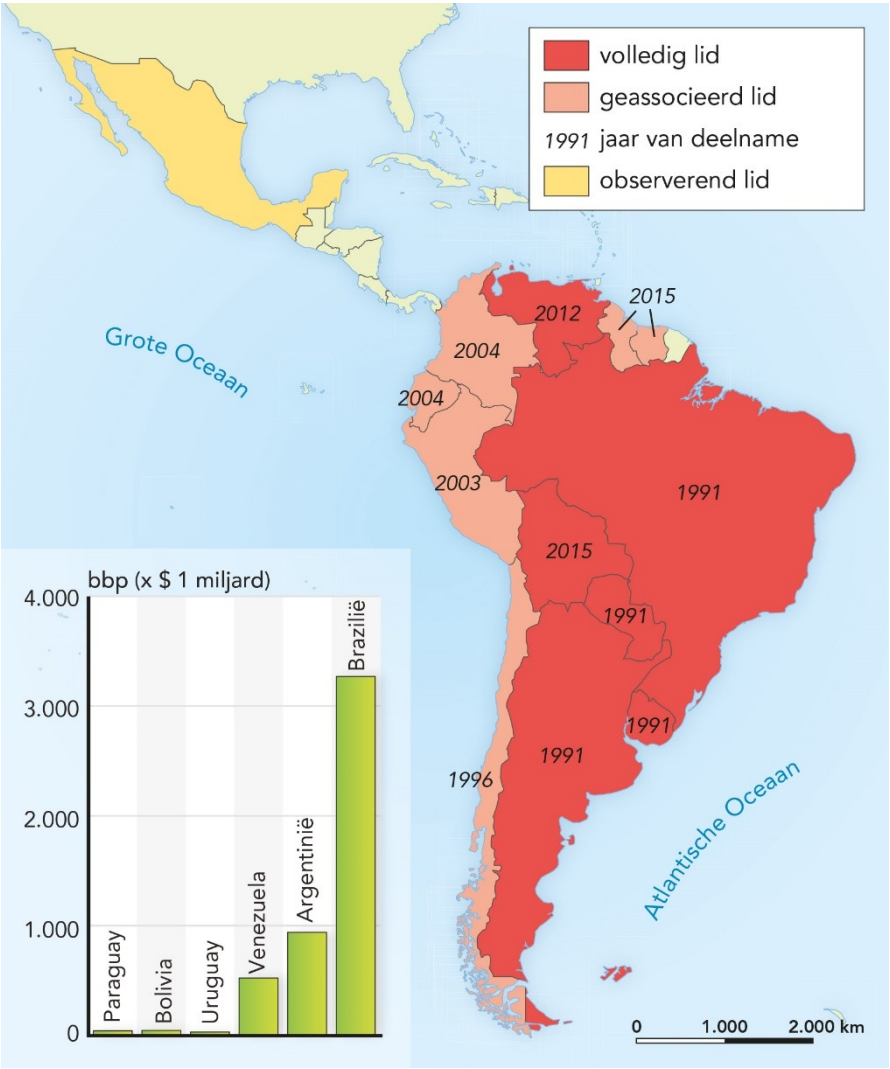

§3.1 Relaties binnen Zuid-Amerika

Trekpaard Brazilië

- Succes Mercosur vooral te danken aan Brazilië: verzorgt helft van totale uitvoer binnen Mercosur.
  - voor Brazilië zelf is Mercosur minder belangrijk

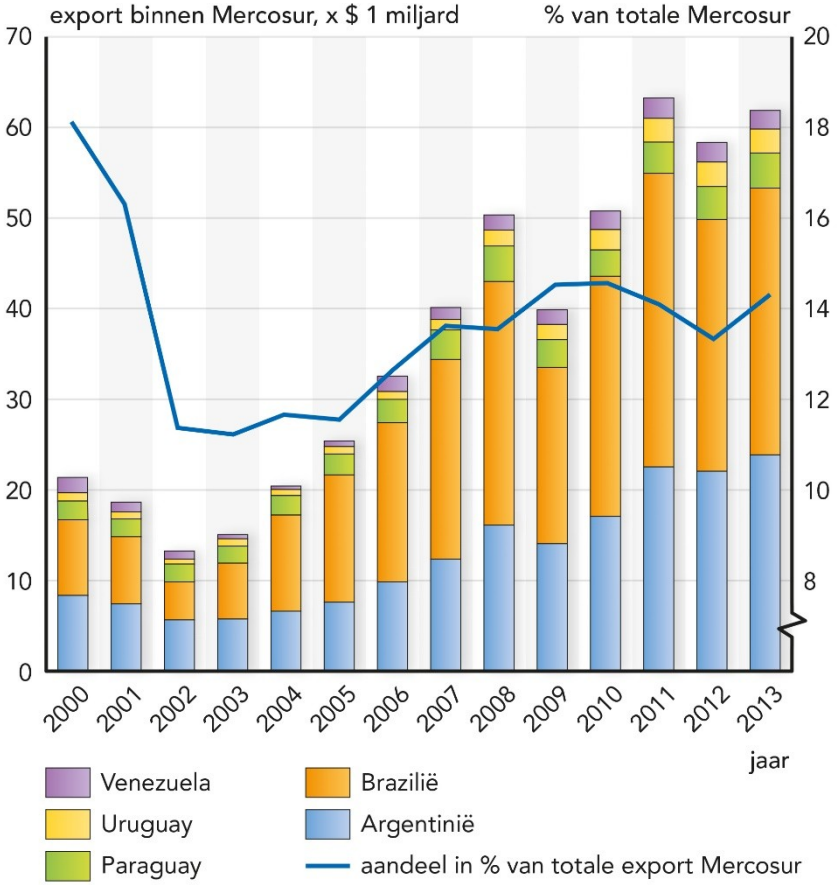

§3.1 Relaties binnen Zuid-Amerika

Trekpaard Brazilië

- zwakke punten Mercosur:
  - **beperkte interne handel** van Mercosur → landen blijven sterk afhankelijk van wereldeconomie
  - **eenzijdig exportpakket**: vooral grondstoffen en landbouwproducten
- door economische recessie grijpen veel Mercosurlanden weer

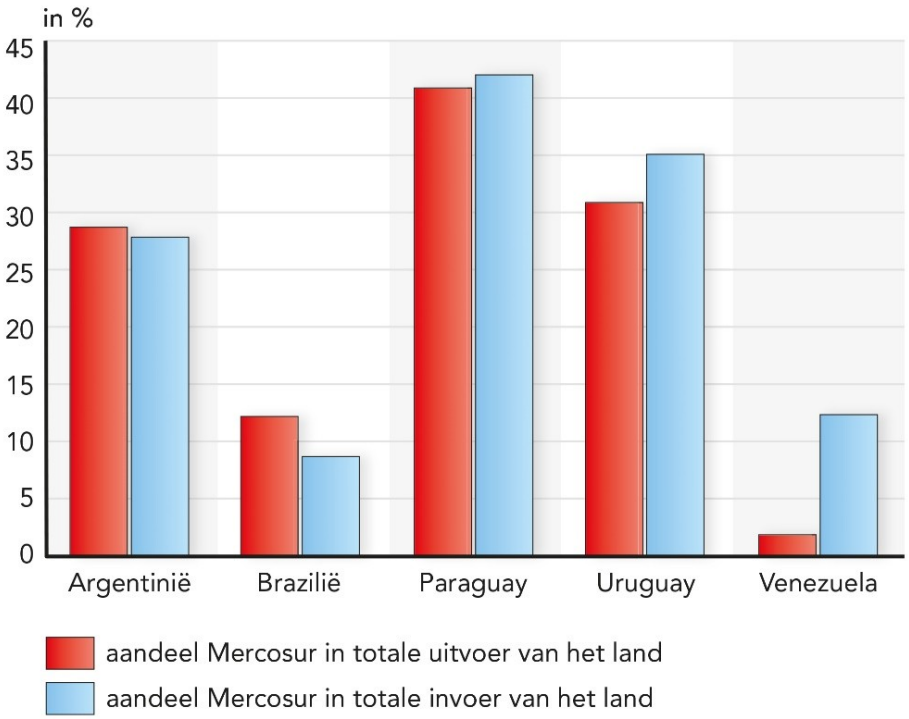

§3.1 Relaties binnen Zuid-Amerika

Pacifische Alliantie

► **2011** oprichting Pacifische Alliantie (Chili, Peru, Colombia en Mexico) = gericht op vrijhandel, liberalisering, exportgeoriënteerd industrialisatiebeleid. Wil tegenwicht bieden aan machtig Brazilië. Resultaten:

- assemblage van grondstoffen en onderdelen tot eindproducten voor uitvoer naar Azië = **exportvalorisatie**
  - assemblage geconcentreerd in **vrijhandelszones** bij verkeersknooppunten
- groeiende **welvaart** zolang de wereldeconomie groeit
- toegenomen **inkomensongelijkheid**

§3.1 Relaties binnen Zuid-Amerika

UNASUR: handen ineen?

- **2008** oprichting UNASUR (alle Zuid-Amerikaanse staten) = samenwerkingsverband met als doel politieke, economische en culturele integratie voor sterkere concurrentiepositie op wereldmarkt.
- nadruk op ontwikkeling infrastructuur en onderwijs
  - eigen investeringsbank (Banco del Sur) voor financiering projecten

§3.1 Relaties binnen Zuid-Amerika

Integratieassen

- ► Uitbouwen van zogenoemde ‘ontwikkelingsassen’ moet economieën van landen versterken en verbinden.
- **voordelen** integratieassen:
  - delfstoffenwinning mogelijk
  - voorzieningen en afzetmarkten beter toegankelijk
- voorbeeld van integratieas: interoceanische verkeersweg tussen Peru en Brazilië (voltooid in 2012)

§3.1 Relaties binnen Zuid-Amerika

Interoceanische verkeersweg tussen Peru en

§3.1 Relaties binnen Zuid-Amerika

Betere verbindingen, een beter leven?

► Nieuwe infrastructuur brengt werk en welvaart, maar heeft ook **negatieve gevolgen**:

● Transamazônica (BR230) loopt dwars door regenwoud → regenwoud is gemakkelijker bereikbaar → ontbossing en uitbreiding veehouderij en sojateelt → bestaanswijze oorspronkelijke bevolking wordt door **landroof** e

§3.1 Relaties binnen Zuid-Amerika

De Awá bedreigd door mijn en trein

► De ijzerertslijn Carajás-São Louis leidt niet alleen tot welvaart, maar heeft ook **negatieve gevolgen**:

- voor energievoorziening ijzermijnbouw stuwdam met waterkrachtcentrale gebouwd → aantasting riviersystemen → nadelig voor de Awá (oorspronkelijke bevolking)
- voor vervoer mijnbouwproducten aanleg van wegen en spoorwegen dwars door grondgebied van de Awá → aantasting leefgebied en bestaanswijze Awá

§3.1 Relaties binnen Zuid-Amerika

Duurzame welvaart

► Gevoerde economisch beleid bracht meer welvaart voor velen. Handelspolitiek en samenwerking hadden resultaat

● mede door wereldcrisis van 2008 dreigt proces van vooruitgang tot stilstand te komen, oorzaken:

– corruptie
– politieke instabiliteit
– eenzijdig exportpakket

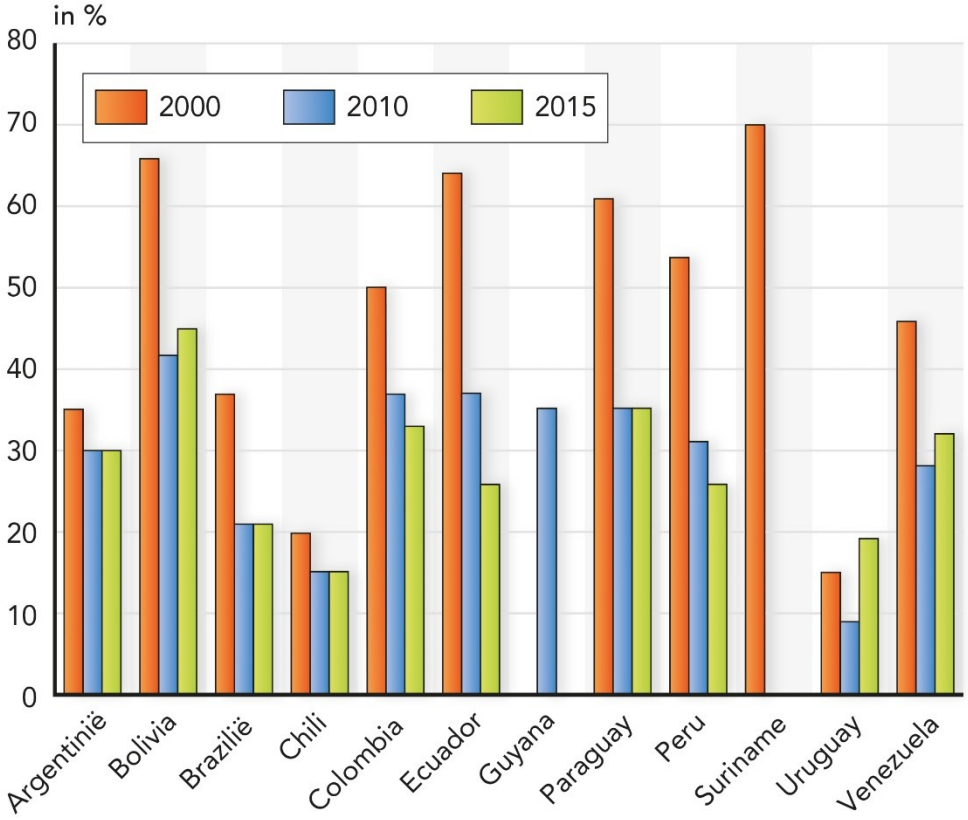

Aandeel bevolking onder